

Maršal Tito častni član Srpske akademije nauka

„Dejstva govori, da smo na pravilni poti in da je naša taktika pravilna - Važno je to, kar gradimo, ne pa način, kako gradimo socializem v Jugoslaviji“ - je poudaril Tito v svojem govoru na svečani seji Srpske akademije nauka

BEOGRAD, 11. (Tanjug) — Danes zjutraj je Srbska akademija znanosti imenovala maršala Tita na posebni svečani seji za svojega častnega člana. Predsednik akademije dr. Aleksander Belić je maršalu Titu izročil diplomu, nakar je maršal Tito odgovoril s posebnim govorom, v katerem se je za izkazano mu čast topla zahvalil ter poudaril, da ne smatra tega imenovanja samo kot priznanje njegove osebnosti, dela temveč tudi kot priznanje in zaupanje Komunistični partiji Jugoslavije.

Nato je maršal Tito govoril o socialni preobrazbi v Jugoslaviji in poudaril, da je ta preobrazba prišla na revolucionarni način in kot posledica dela, ki se je začelo že mnogo let pred vojno in je trajalo več kot osem let, ter zahtevalo številne žrtve, dokler niso bili ustvarjeni pogoji, da se je v Jugoslaviji mogla začeti slavna narodna osvobodilna borba, borba za življenje in smrt. Ti pogoji so omogočili popolno razbitje starega državnega aparata ter postavitve temeljev novega socialnega sistema.

»Bilo bi popolnoma napačno misliti, da podcenjujemo, kot nam z raznih strani govorijo, ogromno vlogo Sovjetske zveze v naši osvobodilni borbi. Ne, mi ne podcenjujemo takšne vloge Sovjetske zveze, ki je prenesla največjo težo v vojni proti hitlerjevski koaliciji. Ravno nasprotno, mi mislimo, da je vloga Sovjetske zveze v veliki osvobodilni vojni rešila svet strašne tragedije, rešila suženjstva številna ljudstva sveta in tudi naše narode.

Toda tudi mi smo z naše strani dali, in tu gre za precej velik del, v primerjavi z našimi možnostmi. Ničte ne more od nas zahtevati več, kot smo storili in kot smo žrtvovali v borbi za skupno stvar zavezničev.

Nato je maršal Tito dejal, da je bila posledica te borbe ustvarjanje nove Jugoslavije in rešitev vprašanja oblasti v Jugoslaviji, tako da je bilo omogočeno narodom Jugoslavije poenotiti se delu za graditev socializma.

»Bilo bi napačno, je dejal maršal Tito, misliti, da je pri nas revolucionarni proces že popolnoma zaključen. Ne. Ta revolucionarni proces v naši državi še ni končan; le tisto osnovno je izvršeno: oblast je bila priporočena in ustvarjena so vsi pogoji za zmagovito in popolno zgraditev socializma v Jugoslaviji.

Ni malo tistih pri nas, ki imajo napačno zamisel o revoluciji. Nekateri mislijo, da je pri nas že vse doseženo in da se začenja mirno razdobje, v katerem mora biti vse tako kot bi moralo, v katerem naj bi že obstajalo popolno blagostanje. Gre za ljudi, ki želijo doseči pri nas socializem, ki ga delno sodelujejo pri njegovi graditvi, toda ki niso potrpežljivi kolikor bi morali biti, ker ne vidijo računa o ogromnih težavah, ki jih srečujevamo pri tej graditvi, ker ne razumejo, da to spremembe zahtevajo ogromnih naporov in žrtv. Drugi mislijo — in tu gre za tiste, ki nečesto socializma — da je vse to pri nas že začeto in da se bo zaradi kakšne za njih srečne kombinacije stara država povrnila. Mi vemo, da to pomeni staro stanje stvari: pomeni kapitalizem, izkoriščanje delavstva, pomeni nacionalno zatiranje, ubožstvo.

Maršal Tito je poudaril, da ti reakcijski elementi ne razumejo revolucionarne preobrazbe v Jugoslaviji, ker idejo revolucije tolmačijo na napačen način, kajti revolucija se lahko imenuje samo takšna revolucionarna preobrazba socialnega sistema, ki spreminja, vsi obliko socialnega reda, ki odstranjuje stare in zastarele socialne forme, ki so umrle gospodarski, politični in kulturni razvoj naroda, da bi razvijale v višje in dovršene oblike. Nato je maršal Tito nadaljeval:

Poudaril sem že, da naše revolucionarno razdobje ni še končano; trajalo bo, dokler se bodo kapitalistični in izkoriščevalski elementi upirali in onirali zgraditev socializma v naši državi. T. j. trajalo bo toliko časa, dokler ti kapitalistični elementi ne bodo popolnoma potlačeni. Ta razdobje v borbi se razvija pri nas vsak dan v različnih oblikah, v mestu kakor na deželi, kajti kapitalistični elementi se krčevito upirajo in branijo svoje zadnje pozicije, čeprav je njihov odpor zaman. Ti reakcijski ostanki menijo še sedaj, da se bodo zatekli v »vili elzli časi«. Ne računajo s tem, kar se je v naši državi zgodilo in kar se godi, ne morejo razumeti veličine zgodovinskih dogodkov v naši državi. Oni vidijo samo svoje lastne interese in ne interesov skupnosti.

Toda borba za socializem pomeni zmagoviti napredek v naši državi, kajti pri nas v Jugoslaviji imamo srečo, da je velika večina naših narodov že razumela, kaj pomeni socializem, da socializem pomeni srečo in blagostanje za najširše sloje ljudstva, da je socializem boljši od starega kapitalističnega sistema. Ta zavest je dozorila do takšne stopnje pri nas, da milijoni delavcev vršijo prostovoljno ogromne napore za čimprejšnjo zgraditev socialistične Jugoslavije. Zaradi tega so absurdni vsi upi reakcijskih elementov, ki mislijo, da so se

vedno v stanju napraviti korak nazaj na poti k socializmu. To je vzrok, da so absurde in brezsmiselne vse trditve, ki krožijo v nekaterih državah ljudske demokracije, po katerih naj bi Jugoslavija krenila s poti socializma in se usmerila v kapitalizem. Ne poznavajoč našega ljudstva in njegove visoke zavesti ter njegovih ustvarjalnih sposobnosti, nam nekateri naši zavezniki očitajo, da smo pretenciozni, da smo nacionalisti, zato ker javno kažemo naše uspehe in ustvarjamo sposobnost delavskih množic naše države.

Toda dejstva govori: ona so očitna in očitljiva ter dokazujejo, da pri nas gradimo in da bomo zgradili socializem v naši državi. Ta dejstva potrjujejo pravilnost naše poti in naše taktike; ona dokazujejo, da smo na pravi poti. Važno je to, kar mi gradimo, ne pa na kakšen način gradimo socializem v Jugoslaviji.

Seveda je absurdno, da zahtevajo

od nas, da delamo na drugi način od tistega, ki ga uporabljamo sedaj, če sedanj način dela daje odlične rezultate. Absurdno je tudi zahtevati od nas, da bi se ustavili sredi poti in da ne bi razvili maksimum svojih naporov, da bi čimprej zgradili socializem v naši državi. Vprašanje, ali je naš ritem bolj ali manj hiter v tem našem pohodu naprej, zavisi od naših starih možnosti in od naše taktike, kar pa ne samo da nikomur ničesar ne prejudicira, temveč je lahko samo v korist za države ljudskih demokracij, za napredna gibanja v svetu.

Nasov socialni sistem čvrsto temelji na znanosti Marksa, Engelsa, Lenina in Stalina, toda brez vsakega odklona od tega znanstvenega temelja se socializem v Jugoslaviji gradi in se bo gradil pod pogoji in ob posebnih možnostih, ki obstajajo v naši državi. Socializem bo zgrajen v skladu z interesi stalnega razvoja socializma v svetu.

Nato je maršal Tito govoril o vlogi znanosti in znanstvenih delavcev v novi Jugoslaviji zlasti z ozirom na graditev socializma ter poudaril, da so jugoslovanski znanstveniki, in sicer njih ogromna večina dali dragocene doprinos na vseh sektorjih graditve socializma v Jugoslaviji, kar pomeni, da je ogromna večina jugoslovanskih specialistov in znanstvenikov razumela svojo dolžnost v novi socialistični Jugoslaviji. Končno je maršal Tito pozval vse znanstvene delavce naj vložijo vse svoje znanje in sil v službo nove Jugoslavije, v službo ustvarjanja boljše bodočnosti njenih narodov. Hkrati pa je obljubil, da bo ljudska oblast posvetila največjo pozornost vsem tistim, ki delajo v prid ljudstvu, ter dejal:

Naša dolžnost je ustvariti vse pogoje, ki so potrebni znanstvenikom naše države, da bi se posvetili popolnoma svoji ustvarjalni delavnosti v znanosti.

Vedno hujši udarci Čangkajškovi vojski v Šanghaju gradijo vojski utrdbe

NANKING, 11. — Neki vojaški predstavnik je danes na tiskovni konferenci izjavil, da je bitka za Hsuev, ki se je začela 4. novembra, najhujša bitka v zgodovini Kitajske. Pripomnil je, da tu sodeluje pol milijona vojakov na obeh straneh.

Sile demokratske vojske so prodirale v zaledje kuomintangove vojske in dezorganizirale železniški promet. Dalje je predstavnik izjavil, da se je v torko zaključila evakuacija področja Cin Hsi Hualato, ki je zadnja točka, ki so jo vladne čete imele v Mandžuriji.

Uradno poročilo o izvajanju obsega stanja na Kitajskem, ki so ga objavili danes, določa ukinitve ustavnih svobod, kakor so svoboda govora, tiska, zborovanja in celo verska svoboda. Vojaški guverner v Nankingu bo moral ukiniti izvajanje nekaterih kolektivnih pogodb, uvesti cenzuro na pošto, brozaj in telefon, nadzorovati premikanje posameznikov, izključiti nekatere prebivalce iz nekaterih področij ter jim prepovedati prihod v Nanking.

V Šanghaju so takoj po proglasitvi obsega stanja začeli voja-

SZ ohsoja politiko ZDA na Japonskem

TOKIO, 11. — Sovjetski delegat v zavezniškem svetu na Japonskem je včeraj na otvoritveni slovesnosti japonsko-sovjetskega društva ostro napadel politiko okupacijskih oblasti. Poudaril je, da želi SZ hitro sklenitev miru z Japonsko ter označil za lažno propagando prizadevanje, prikazati pred japonskim ljudstvom, da Sovjetska zveza za ovira sklenitve miru. Dodal je tudi, da je na voljo komisije za Daljni vzhod niso spoštovala. Poudaril je še tudi, da se reakcija zoper dviga, zakonita sindikalna gibanja se zatirajo, obnavlja se policijski režim.

Industrijska proizvodnja v SZ za 17% višja kot l. 1940

MOSKVA, 11. — Sovjetski radio je sporočil, da je bilo po vojni 1900 važnih industrijskih podjetij popolnoma obnovljenih in v upravljanju pokrajina Sovjetske zveze. Radio tovarišta Tita predstavlja za te Slovence jamstvo za njihovo osvoboditev ter moralno-politično oporo v njihovi današnji težki borbi.

POLICIJA ZOPET STRELJA V LJUDSTVO

Demonstracije v Parizu

Francosko združenje bivših bojnikov je organiziralo manifestacijo, ki je nasilje policije ni moglo preprečiti - Poslanec KP Villon ranjen in aretiran - Tudi reakcionarji morajo priznati, da jih Anglo-američani postavlja pred izvršena dejstva

PARIZ, 11. — Številne organizacije bivših bojnikov in internirancev so priredile danes popoldne na Elizejskih poljanih veliko demonstracijo. Ker je policija postavila čez ceste zapreke, je prišlo do incidentov. Več oseb je bilo ranjenih in aretiranih. Ob 16 uri so incidenti med demonstranti in policijo še trajali. Demonstranti so preprečevali Marseljevo in Internacionalno. Ko so incidenti zavzeli večji obseg, je prišlo do pogajanja med policijskim prefektom, ki je bil ves čas prisoten, in delegacijo demonstrantov. Prefekt je odločil, da se manifestacija lahko vrši na določenem delu Elizejskega poljana. Po vestih iz vrst demonstrantov sta bila baje komunistična poslanca Pierre Villon in Allier težko ranjena in aretirana.

Po poznnejših poročilih je bilo od 20 aretirancev 16 pridržanih, med njimi Pierre Villon, komunistični poslanec, in L'Huillier, župan iz Genevilliersa. Po omenjenih incidentih so se manifestanti v velikem sprevodu napotili k slavokolu zmag. V sprevodu so prepevali Marseljevo in Internacionalno, na čelu sprevoda pa so nosili zastave. V sprevodu so bila razložena združenja, med katerimi so bili zlasti opazni člani združenja borcev za svobodo, združenja internirancev, društva Francija-ZSSR, vojni ujetniki in še razna združenja, ki so veljavana v francoski zvezi bivših bojnikov.

Po položitvi vencev na grob neznanega vojaka se je sprevod razšel. V tem je prišel na Elizejske poljane z izjavnim namenom nek policijski avto, proti kateremu so manifestanti zagnali nekaj kamnov. Policaji so začeli streljati ter pri tem ranili nekatere manifestanta v hrbet. Kmalu za tem so policaji ponovno napadli manifestante. Glavni odbor bojnikov za svobodo, ene izmed organizacij, ki se je udeležila manifestacije, javlja, da sta Dastier de la Vigerie in Yves Farge, ki vodita to organizacijo, zaradi incidentov, ki so se pripetili popoldne, zahtevala javno prireditev pred republiko. Poročilo tega odbora tudi zatrjuje, da je po-

lica hotela presekati sprevod na dva dela, da bi zmanjšala njegov učinek ter izvala nered; za vse to je odgovoren notranji minister. Sindikat častnikov, ki je veljaven v francoski Splošni zvezi delav, izjavlja, da so policiji surovo ravnali in ranili nekatere častnike, ki je opravljal svojo službo, medtem ko ga nekatera fotoreporterja je tepla in njegov aparat poškodovali. Sindikat se obrača na predsednika republike z zahtevo, naj posreduje pri notranjem ministru, da se taka dejanja ne bodo več ponovila.

Članki o 30. obletnici premirja leta 1918, o možnosti sestanka med Trumanom in Stalinom in o francoskem protestu proti anglo-ameriški načrtu o reorganizaciji industrije Porurja so popolnoma izpodrinili zanimanje za volitve za Svet republike. Dasi so socialisti glavni skričniki za porast de Gaulleovega vpliva, vendar Leon Blum v »Populairu« hinavsko stoka o »gremkem razočaranju za tiste, ki so verjeli v četrto republiko. In prav general de Gaulle je tisti, ki nam prinaša to razočaranje. Kakšna žalost! Kakšna revščina! Vzdižne senilni izdajalec delavskega razreda.

Ko piše o možnem sestanku med Stalinom in Trumanom, pravi »Franc Tireur«, da od tega sestanka ne bo še tako hitro prišlo. »Toda ali je gotovo, da Truman res nani misli?« se vprašuje Georges Altman. »Ni prav, če na to ne misli. Ves svet in vsi svobodni in preudarni duhovi in vsi tisti, ki niso že po značaju fanatični in obsestni, kakor tudi vsi narodi, ki jim je že dovolj mirne vojne, ne prestando na to misliti.

Ukrep anglo-ameriške vojske u. prave Bicone o industriji v Porurju je izzval v francoskem javnem življenju veliko ogorčenje. Razen tega in uradnih protestov se je bavil s tem ukrepom tudi predsednik republike Auril v svojem govoru ob priložnosti 30. obletnice premirja v prvi svetovni vojni. Edvard Herriot, ki je za isto priložnost govoril v Lyonu itd. Auril je v svo-

Člane staskovnega odbora mora sodišče oprostiti vsake krivde!

Izvršni odbor Zveze partizanov Tržaškega ozemlja odločno protestira pri vojaški oblasti proti procesu, ki se vodi proti staskovnemu odboru, ki je vodil splošno stavko v juliju 1946. Primorski partizani, ki so se borili skupno z antifašističnim ljudstvom proti nacifašizmu za dosego osnovnih svobod, vidijo v procesu proti staskovnemu odboru akcijo, ki ima namen uničiti te svobode.

Demokratsko prebivalstvo najega področja je nastopilo s »pislo stavko« v odgovor na fašistične akcije, ki so ostale nezakazane in jih je hrabrila vsa imperialistična politika.

Člani staskovnega odbora predstavljajo prebivalstvo v borbi. Zato ni mogoče voditi procesa proti antifašističnemu demokratskemu gibanju, ker je stopilo v borbo v obrambo svojih pravic, ne da bi se pri tem ne žalil spomin naših padlih in žunaka borba, ki so jo vodili partizani.

Izvršni odbor Zveze partizanov Tržaškega ozemlja

zahteva

takojšnjo izpustitev članov staskovnega odbora, ki so se v zaporu, med katerimi so najboljše predstavniki partizanskega gibanja, Ukmari Anton, predsednik Zveze partizanov Tržaškega ozemlja, ki ga je maršal Alexander odklokal z najvišjim odlikovanjem za odprniskob gibanje, Laurenti Eugenio, tajnik Zveze partizanov Tržaškega ozemlja, in Stoka Franc, član izvršilnega odbora te zveze.

Smrt fašizmu — svoboda narodul

Demokratsko prebivalstvo pošilja anglo-ameriški vojaški upravi še vedno številne resolucije; s katerimi protestira proti aretaciji članov staskovnega odbora in proti procesu, ki se vodi proti njim, ter zahteva njihovo izpustitev ter popolno oprostitev. Prešli smo nove prepise teh resolucij razen onih, ki smo jih že omenili. Danes smo prejeli prepise resolucij demokratskega prebivalstva okraja Sv. Just, openskega prebivalstva, prosekih in kontovskih žena, članov OF III. okraja in druge. Objavljamo danes resolucijo openskega prebivalstva:

Angloameriški vojaški upravi

Trst

Prebivalci Opčin najostreje protestirajo proti procesu članov staskovnega odbora iz leta 1946. 12 dneva stavka je bila naše najmočnejše orožje v borbi proti terorističnim-fašističnim bandam, ki so uničevale sedeže naših sindikalnih in kulturnih ustanov.

Kakor za časa 12 dnevnih stavke tako smo tudi danes solidarni s tovariši staskovnega odbora in odločno

zahtevamo

od vojaške uprave, da nemudoma izpusti na svobodo aretirane tovarise, in sicer: tov. Ukmarija Antona, Laurentija Evgenija, Stoka Franca in Sorto Giordana.

Smrt fašizmu — svoboda narodul

Opčine, 10. novembra 1948.

Tudi v Istrskem okrožju prireja ljudstvo protesta zborovanje, na katerih zahteva izpustitev aretiranih članov staskovnega odbora. Ljudstvo Momjana v Hrvat-

Vojaški upravi v Trstu preko Vojnega uprave JA, Kopar, Ljudsko vaši Momjan (Hrvatstva Istra) zbrano na proslavi ob otvoritvi nove šole in italijanskega kulturnega krožka je zvedelo o novi krivici civilne policije v Trstu, ki je aretirala znane antifašiste in odločne borce za svobodo delovnega ljudstva, voditelje ljudske oblasti in KP STO-ja ter demokratskih množičnih organizacij istrskega okrožja, tovarise Ukmarija, Sorto, Stoko in Laurentija samo zato, ker so vodili veliko dvajsetdnevno stavko v juliju 1946 v Trstu, in odločno sledilo resolucijo:

protestira

proti anglo-ameriški vojaški upravi, ki upravlja tržaško cono STO-ja ter

zahteva,

da se imenovani tovarisi skupno z drugimi člani staskovnega odbora tako izpustijo.

Smrt fašizmu — svoboda narodul

Ljudstvo Momjana

11. novembra 1948.

Spricevalo podlosti

Ko je anglo-ameriška uprava — po skoraj dveh letih in pol — postavila pred sodišče tovarisa Juragovi in Semilija, so se iz solidarnosti javili tudi tovarisi Ukmari, Laurenti, Stoka in Sorto, isto tako člani staskovnega odbora, ki je julija 1946 vodil dvajsetdnevno stavko tržaškega delovnega ljudstva proti nastopu in pustošenju fašističnih skvadristov.

To preprosto in razumljivo dejanje je do nesporne preplasil enotne, borbene in žunake vrste Vidaličevih frakcionarjev, ki so zagajali vik in krik ter usli na njihov račun ploho žaliv iz svoje enolne malhe posok.

Cloveku bi se gabilo prebiti to njihovo prozo, — ki predstavlja danes edino obliko njihove stemelje »borbe« — če bi le kolikšni serij v to njihovo pisanje. Ta njihova dolžnost je do nesporne preplasil enotne, borbene in žunake vrste Vidaličevih frakcionarjev, ki so zagajali vik in krik ter usli na njihov račun ploho žaliv iz svoje enolne malhe posok.

Cloveku bi se gabilo prebiti to njihovo prozo, — ki predstavlja danes edino obliko njihove stemelje »borbe« — če bi le kolikšni serij v to njihovo pisanje. Ta njihova dolžnost je do nesporne preplasil enotne, borbene in žunake vrste Vidaličevih frakcionarjev, ki so zagajali vik in krik ter usli na njihov račun ploho žaliv iz svoje enolne malhe posok.

Opčine, 10. novembra 1948.

Tudi v Istrskem okrožju prireja ljudstvo protesta zborovanje, na katerih zahteva izpustitev aretiranih članov staskovnega odbora. Ljudstvo Momjana v Hrvat-

Kaj bi bilo, če bi bilo...

Kako mikavna se je morala zdeli pred dvema dneva vest o brisnem paktu Vidaličevim pisum! Sedaj je vendar tako jasen in nedvoumen način potrjevanja te lista, kar troboj še toliko mesecev sem... Toda: »Previdnost je čista čednost«, si je mogoče mislil cel sam Gasparini in nič niso napisali o tem. Tako mikavnost je postajala vedno večja in glej, zakaj jo ne bi izkoristili? Tako se je zgodilo, da so z zadevi včeraj napisali nekeho dnevni članek, s katerim bi hoteli izdati, da zadržanje jugoslovanskih narodov samih.

To članek pa je obenem tudi prvi poizkus Vidaličevega glasila, da bi dokazal ta tolikokrat in do iznemoglosti ponovljen refren o izdajstvu.

S čim?

Z istimi argumenti kot ves svetovni reakcionarji tisk: brisniski pak tito. Amerika. Sicer, pravi Vidaličev resnični ljubitelj, sta vidljiva Jugoslavija in ZDA vedno demantirali. Ampak to ni važno. Važno je in po njihovem tudi dokaz, da »stampa internacionalne« luhgih artikoli, persino do fonda (!) aliha possibilità di accordi con Tito (Tista »stampa internacionalne« je tudi »el Lunedì« in »Giornale di Trieste« ter podobni »Laboratorije« podobnosti). In zato je tudi »matrimoni« in »biostrommni« mednarodni tiskom manj pameten, napisal prav tak pameten »fondos« kot so vsi »fondos« reakcionarne tiska, ki bi bili vedno in tudi bodo vedno brez... fonda. Zato je najno, da je tudi »Laboratorije« fonda prav tako brez fonda ali po domače rečeno: Bužo in akva.

»Ah, kaj bi bilo, če bi bilo«, si mislijo ob vesti z Brisnom Vidaličevim filozofu. Pomislite samo, kako jim je stvarno žal, da ta presmetan pak ni resnica. Kako bi se veselili!

Prav gotovo bolj kot jezuiti pri »Ultimissimih« in »Giornali«, da o »Lunedij« sploh ne govorimo. Kajti, na pr., kakšna je različica med »Laboratorijem« včerajšnjim uodnikom in vestjo, ki so jo tudi sami objavili »Ultimissime« od samega »sportavista« samega prestilnega tajnega »C.N.-skega« štaba s sedežem pri »Voe libera«, ki pravi, da naj se nikar ne verjame demantijem, ker brisnaka zadeva je kljub vsemu — resnična? Vidaliču torej ne prestande nič drugega kot, da svoje pristaje pozove, naj citirajo »Ultimissime«, »Giornale«, »Lunedij« in podobne resničeljubne mednarodne časopise, ker bodo za Vidaličeve trditve našli mnogo dokazov...

Stavka na Siciliji

RIM, 11. — Splošna stavka je bila proglašena v Ragusi na Siciliji v protest proti postopanju policije. Ta je namreč razgnala skupino poljedelskih delav, ki so pred prefekturo čakale na izid razgovora med njihovim sindikalnim predstavnikom in prefektom, ko je šlo za nekatere zahteve teh delav. Pri tem incidentu je bilo 5 oseb ranjenih.

Tudi na konferenci v Londonu Francozi protestirajo

LONDON, 11. — Danes se je ob 15 prišla na znanjem ministrstvu konferenca »sestih«, ki naj sestavi statut mednarodne ustanove za nadzorstvo in razdelitev premoga, jekla in koka iz Porurja. Navzoči so predstavniki ZDA, Velike Britanije, Francije, Belgije, Holandske in Luksemburga. Angleški uradni krogi izključujejo možnost, da bi danes popoldne francoski delegat Alphand našel vprašanje o anglo-ameriški odločitvi, da se prepusti Nancem varstvo nad rudniškimi in železarskimi podjetji Porurja.

Pozneje vesti javljajo, da je francoski delegat vendar na konferenci sestih ponovil francoski protest zaradi odločitve o industriji v Porurju.

Drugi kongres KP Slovenije v času velikega poleta izgradnje socializma

Industrializacija in elektrifikacija Slovenije naglo napredujeta - Graditev socializma v Sloveniji in Jugoslaviji je v veliko oporo tržaškim, goriskim, beneškim, kanalskim in koroškim Slovincem v njihovi napredni borbi proti kapitalizmu

LJUBLJANA, 11. — Nocoj se je v Ljubljani začel II kongres KP Slovenije pod predsedstvom Miha Marinka, ki je pozdravil navzoče delegate. Delegati so zapeli internacionalno in Miha Marinko je otvoril kongres, na katerem sodeluje 806 delegatov, ki so bili izvoljeni na predkongresnih okrožnih in okrajnih zborovanjih. Pozval je nato navzoče, naj posvetijo minuto molka padlim partijcem in mladincem Slovenije in drugih republik Jugoslavije za svobodo. Vsi delegati so stoji počastili spomin padlih.

Napredlog delegata Novaka so bili soglasno izvoljeni v predsedstvo kongresa Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Franc Leskošek, Miha Marinko, Vida Tomšič, Ivan Maček, Boris Kraigher, Stane Kavčič, Lidija Senturbeva, Janez Hribar, Jože Potrč, Viktor Avbelj, Vlado Krivic, Janko Rudolf, Ivan Regent, Anton Šušteršič, Angelca Osepek, Fran Kavšek in Peter Stantič.

Predsednik se je nato zahvalil vsem navzočim za udeležbo, in pozdravil tudi predstavnika Trsta Branka Babiča, predstavnika gorških komunistov Vižintina ter koroškega predstavnika Julija Beltrama.

Po imenovanju posameznih komisij je predsednik Ivan Regent predlagal odobritev dnevnega reda, ki je bil soglasno sprejet. Dnevni red je sledeči: 1. politično poročilo CK KP Slovenije, in diskusija; 2. organizacijska vprašanja in diskusija; 3. izvolitev CK KP Slovenije in centralne revizijske komisije. Govoril je nato član CK KPJ Ivan Gošnjak.

Dругi kongres se začel 11 let in pol po prvem kongresu Slovenije, na katerem je bila na podlagi sklepa CK KPJ ustanovljena KP Slovenije. V tem razdobju je slovenska KP izvršila vse naloge, ki jih je poverila KPJ. Se pred vojno je postala ena najvažnejših po-

litčnih sil Slovenije. Njena borba v Ljubljani začel II kongres KP Slovenije pod predsedstvom Miha Marinka, ki je pozdravil navzoče delegate. Delegati so zapeli internacionalno in Miha Marinko je otvoril kongres, na katerem sodeluje 806 delegatov, ki so bili izvoljeni na predkongresnih okrožnih in okrajnih zborovanjih. Pozval je nato navzoče, naj posvetijo minuto molka padlim partijcem in mladincem Slovenije in drugih republik Jugoslavije za svobodo. Vsi delegati so stoji počastili spomin padlih.

Napredlog delegata Novaka so bili soglasno izvoljeni v predsedstvo kongresa Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Franc Leskošek, Miha Marinko, Vida Tomšič, Ivan Maček, Boris Kraigher, Stane Kavčič, Lidija Senturbeva, Janez Hribar, Jože Potrč, Viktor Avbelj, Vlado Krivic, Janko Rudolf, Ivan Regent, Anton Šušteršič, Angelca Osepek, Fran Kavšek in Peter Stantič.

Predsednik se je nato zahvalil vsem navzočim za udeležbo, in pozdravil tudi predstavnika Trsta Branka Babiča, predstavnika gorških komunistov Vižintina ter koroškega predstavnika Julija Beltrama.

Po imenovanju posameznih komisij je predsednik Ivan Regent predlagal odobritev dnevnega reda, ki je bil soglasno sprejet. Dnevni red je sledeči: 1. politično poročilo CK KP Slovenije, in diskusija; 2. organizacijska vprašanja in diskusija; 3. izvolitev CK KP Slovenije in centralne revizijske komisije. Govoril je nato član CK KPJ Ivan Gošnjak.

Dругi kongres se začel 11 let in pol po prvem kongresu Slovenije, na katerem je bila na podlagi sklepa CK KPJ ustanovljena KP Slovenije. V tem razdobju je slovenska KP izvršila vse naloge, ki jih je poverila KPJ. Se pred vojno je postala ena najvažnejših po-

litčnih sil Slovenije. Njena borba v Ljubljani začel II kongres KP Slovenije pod predsedstvom Miha Marinka, ki je pozdravil navzoče delegate. Delegati so zapeli internacionalno in Miha Marinko je otvoril kongres, na katerem sodeluje 806 delegatov, ki so bili izvoljeni na predkongresnih okrožnih in okrajnih zborovanjih. Pozval je nato navzoče, naj posvetijo minuto molka padlim partijcem in mladincem Slovenije in drugih republik Jugoslavije za svobodo. Vsi delegati so stoji počastili spomin padlih.

Napredlog delegata Novaka so bili soglasno izvoljeni v predsedstvo kongresa Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Franc Leskošek, Miha Marinko, Vida Tomšič, Ivan Maček, Boris Kraigher, Stane Kavčič, Lidija Senturbeva, Janez Hribar, Jože Potrč, Viktor Avbelj, Vlado Krivic, Janko Rudolf, Ivan Regent, Anton Šušteršič, Angelca Osepek, Fran Kavšek in Peter Stantič.

Predsednik se je nato zahvalil vsem navzočim za udeležbo, in pozdravil tudi predstavnika Trsta Branka Babiča, predstavnika gorških komunistov Vižintina ter koroškega predstavnika Julija Beltrama.

Po imenovanju posameznih komisij je predsednik Ivan Regent predlagal odobritev dnevnega reda, ki je bil soglasno sprejet. Dnevni red je sledeči: 1. politično poročilo CK KP Slovenije, in diskusija; 2. organizacijska vprašanja in diskusija; 3. izvolitev CK KP Slovenije in centralne revizijske komisije. Govoril je nato član CK KPJ Ivan Gošnjak.

Dругi kongres se začel 11 let in pol po prvem kongresu Slovenije, na katerem je bila na podlagi sklepa CK KPJ ustanovljena KP Slovenije. V tem razdobju je slovenska KP izvršila vse naloge, ki jih je poverila KPJ. Se pred vojno je postala ena najvažnejših po-

O VPRAŠANJU PREPOVEDI ATOMSKEGA OROŽJA

Ameriški in britanski voditelji proti vsakemu sporazumu

PARIZ, 11. — Danes ponoči je politična komisija soglasno sprejela avstralsko resolucijo, ki priporoča neposredna pogajanja med predstavniki Grčije in njenimi severnimi sosedmi.

Popoldne je komisija razpravljala o poročilu podkomisije, ki je imela predložiti osnutek resolucije na podlagi sovjetskega osnutka o prepovedi atomskega orožja in znižanju oborožitve.

Poročilo ugotavlja, da ni bilo mogoče priti do sporazuma o eni sami resoluciji. Zato je podkomisija predložila tri osnutke, in sicer sovjetskega, belgijskega in poljskega.

V začetku splošne diskusije je Višinski obtožil Spaaka, da je dovolil kitajskemu delegatu klevetati Sovjetsko zvezo. »Vi niste zmogli biti objektivni predsednik«, je izjavil Višinski. Vi sledite liniji, ki so vam jo naznačili. Zato mora sovjetska delegacija braniti sama svoj ugled in ne more na noben način računati na zaščito predsednika.

Nato je Višinski poudaril, da je belgijski osnutek edina platforma nasprotnikov. Podpirajo ga vsi tisti, ki hočejo pokopati priporočila

glavne skupščine. Prepoved atomskega orožja bi bil važen dogodek v zgodovini človeštva, ki bi bilo za vedno rešeno nevarnosti strašne atomske vojne. Ta prepoved bi bila veljavna na poti za uporabo v mirne namene neizmernih virov, ki so se sedaj uporabljali v vojne namene.

Nato je Višinski izjavil, da so se efektivne vojaške sile ZSSR znižale na mirmordosno število. Končno je obtožil delegacije Velike Britanije, ZDA, Francije in Kitajske, da sledijo v politični komisiji politiki ameriških in britanskih voditeljev, ki nasprotujejo vsakemu dogovoru, in je izrazil prepričanje, da bo volja po miru in mednarodnem sodelovanju prevladala.

Sjeda se je nadaljevala ob 20.30 in razpravljali so o belgijski resoluciji glede grških otrok.

Komisija je nocoj soglasno sprejela belgijsko resolucijo, ki priporoča povratek grških otrok, če njihovi starši ali kak bližnji sorodnik ali pa otroci sami to želijo. S tem je bilo razpravljanje o grškem vprašanju pred politično komisijo zaključeno.

Z Opčin
Samopašnost Vidaličevega
opričnika

Cim se je na Opčinah raznesla vest, da je analomirski politični aretiralec štiri tovaršice iz stavkovnega odbora, se je med domovnim prebivalstvom duševno ali oporečno. Se isti dan je bil sestavljen protestna resolucija, katero je ljudstvo pričelo marljivo podpisovati. Kritična iz 1946. leta se je ponovila in tudi, oporečno ljudstvo ponovno vstaja proti tej kritiki. Danes se zaveda prav tako kot se je pred dvema letoma, da je ta proces samo direktna pomoč vsem prikritim in odkritim fašistom. Z usvojitvijo in bliskovitostjo so stali pred njimi tedajni dogodki, ki so izrekli dvanajstodnevno stavko, in zato se je brez slehernega slovesenja zavzelo za zaprte tovaršice.

Samo Vidaličev opričnik A. brama je ta spontana ljudska akcija tako zbudila, da ga je na vse zgodaj pogoltna na cesto stikati za protestnimi resolucijami. Okoli 8 ure se je pojavil v pekarni Zore Kokove, ki je imela na pulu resolucijo in pod njo je kakih trideset podpisov. »Kaj je to?« je najprej vprašal. Ko je dobil odgovor, da je to protestna resolucija za zaprte tovaršice, jo je pogoltnil v roke, naglo prečital in besno raztrgal. Tugotno je dostavil: »Semili in Juraga sta zunaj!«

Si sem samopašnost dejanje. V mislih preprečiti Opencem, da bi se ne zavzeli za tovaršice. Vidaličev, Sorio, Stoklo in Laurentina in da bi skrajša potlačila v sebi spomin na borbo, ki je danes prav tako, če ne še bolj aktualna. V zmoti je in prav nič ni s tem dosegel kakor to, da so se tišči zastepili razbrali, kako domne Vidalič s svojimi opričniki tvariško solidarnost in koliko mu je do enotnosti med Slovenci in Italijani ter demokratičnega našega ozemlja.

Podpis na protestno resolucijo se zbira dolje in tudi Openci nocoj bi bilo ravno med zadnjimi.

Sramotno prodajanje
partizanske časti

Tov je naslov članka, ki ga je napisal tov. Fr. Stoka v »Primorskem dnevniku« 3. t. m. Ves članek vsebuje od prve pa do zadnje besede golo resnico in samo zakrivenje človek, človek brez časti in postojanja, samo propalica najnižje vrste ne bo soglasja z vsebino. Tov. Stoka se je dotaknil tudi sedanjih političnih razmer in udaril po tistih, ki si sedaj zrcelčasta zadržana nad partizanstvom. Toda naš delavec, kmec, partizan, obrtnik, trgovec in vsi tisti, ki so pretrpeli ječe in konfinacije, glad in fašistične batine so se začeli spravljati: Kdo sta prav za prav Vidalič in Ferlan? Kje sta ta dva tida tida? Kje sta bila ta dva junaka v času osvobodilne borbe, ko smo mi trpeli in kravali? Kaj sta ta dva junaka napravila za našo domovino? Kakšne zasluge imata ta dva kričaja za slovensko kulturo? In še mnogo, mnogo bi lahko vprašali ta dva »prerok«, ki jima je vse kaj drugega kot sreče slovenskega naroda! Kako lepo in naravnost zavzdujijo se je skozi vsa tri leta razvijalo po fašizmu uničeno naše gospodarstvo in kulturno dediško. S kakšnim alom, s kakšnim veseljem in naviščenjem so se vrlo naša prosvetna društva na deo, da nadomestijo, kar je bilo po fašizmu zamujeno in uničeno. Društva so naravnost tekmovala med seboj, katero bo imelo več predavav, katero več članstva, katero društvo bo dalo lepo dramsko predstavo, kateri pevski zbor bo najboljši in najštevilnejši. Se so nam pred oči kraste priredile, kakor v Skofljah, Boljuncu, Dolini, Ricmanjih, Borštu, Sempolju, na Opčinah, Proseku, v Padričah, Gropadi. Zgodniti, Skednju, Lonjerju, Bazovici in drugod. Vse to kulturno delo se je vršilo tako lepo, v ljubezni in slogi med narodom in v vsem vašanosti. Vsi so sodelovali, vsak po svojih skromnih močeh. Uspehi so bili vidni, res veliki in razveseljivi, ljudstvo pa v tem srečno in zadovoljno. Toda v tem našem vzornem delu sta se pojavili dve opci v vseh ljudeh, ki sta samo čakali pravega trenutka, da sta se vrgli karok stekla pa na naš narod in v nekaj prodanimi trabantih vsejala razdor in zmedo med našim narodom. Panteoni in vzvodni ljudje, ki mislijo s svojo glavo, so takoj spregledali in videli, da sta prišli med naš narod razbijati in uničevati z znanjem doseženo delo. Tiste nesrečne ljudi, ki se jim je posrečilo pritegniti v svoj krog, vprašamo in naj nam po pravici povedo: Ali imate sedaj od zadnjega kakor korist? Ali vidite sedaj močnejši uspeh? Ali so sedaj vsi knjižnice sedaj večje in bogatejše? Ali so dramske predstave sedaj bolj dovršene? Ali so sedaj pevski zbori bolj na višku in številnejši? Ali ste sedaj dobili nove razvojnene note? Ali je sedaj med glasnostjo večje zanimanje za delo kot je bilo prej? Na vsa ta vprašanja bo ste dobili ta-le odgovor: Odkar sta se pojavila ta dva razdirača med našim narodom, sta vsejala preprič, neslogo, brezbržnost za usako kulturno delo. Razdirača in hivača sta dosegla v pravem pomenu to, kar sta želela: pretepe, sovraštvo in razdor v vseh, mestu in v družinah! Kdor tega ne vidi, je udarjen s slepoto! Ako bi ta dva človeka res želela dobro delovanje ljudstvu, koliko hvalnega dela bi se lahko oprilela in sicer takole, ki najbolj tare naše ljudi. Tudi cilj Vidaliča in Ferlana je drugačen. O tem nam jasno kaže njuno razbijaško delo! Zato ponovno opozarjamo naše ljudi: Ne se prepoznati Vrnino se k našemu protuotnu delu in pokazimo tem krivim prerokom vrata, kar nas hočejo na vito našim pritegniti v krog blaženit ljudi. In ti ljudje se upajo nam »dati fašizem in izdajstvo«.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Na vidiku ponovne
„Uresničevanje“ Marshallovega plana

Obiluje in kar samo obiluje; to je vse, kar so do sedaj prejeli tržaški delavci od tistih, ki imajo vedno na usti pripravljene fraze o pomoči našemu delavstvu in tržakemu gospodarstvu. Celo tako daleč so prišli ti gospodje, da so obljubili, da bodo v sklopu ERP, ali bolje rečeno Marshallovega plana, sprejeli ponovno na delo se v tem letu 1000 brezposelnih delavcev. Seveda so bili prepričani, da bo samo ta obljuba zadostovala delavcem ter da sploh ni potrebno tudi to obljubo izpolniti.

Kar se je obljube uresničevalo, kajti naša želost naš delavci se prav posebej v zadnjem času na svoji kosi. Iz vseh tovarni in podjetij odpušajo delojalci svoje uslužbence s večnim izgovorom, da primanjkuje dela ter finančnih sredstev za vzdrževanje večjega števila delavcev. In že ogromno število brezposelnih na Tržakem ostenjilo se iz dneva v dan vedno bolj večja.

Tvrdka SALTO namerava ponovno odpušiti nekaj svojih uslužbencev; tvrdka Adria Politzer pa je v zadnjih dneh odpušila 3 svojih uslužbencev, in kot vse kaže, jih namerava v prihodnje odpušiti še nekaj.

Enkrat jutraj so odšli predstavniki Enotnih sindikatov na urad za delo, kjer so zahtevali, da se takoj

skliče seja zainteresiranih strank, na kateri bodo lahko razpravljali o vprašanju odpustov, ki je danes eden najbolj perečih problemov. Kot bi vse to ne zadostovalo, se siri vest, da nameravajo odpušiti s dela tudi večje število delavcev, uslužbenih pri melioracijskih delih v Zavljah. Če ta vest odgovarja resnici, potem je položaj našega delavstva res tako kritičen, da je nujno potrebno najti takojšnje rešitve, ki bi preprečila poslabšanje že tako težkega položaja našega delavstva.

Na žalost so izgledi za bodočnost zelo žalostni, ker se namerajajo zapadni zavezniški namenoma zavlačevati. Danes je Koroska okupirana od VU podobno, kot je okupirana Svobodna tržaška ozemlje. Interesi in spletke imperialističnih sil težijo pravice in šole ljudstva, zasledujejo protidemokratske namene in cilje.

Veliko presenečenje za Vrdelce ne pa je bil nastop kvinteta »Fanti« s Krasa, ki je izvajal obširen program koroskih narodnih pesni. Poleg tega pa je nastopila kot solistka tov. Anica Stuka, ki je spremljevanju kvinteta lepo zapele koroske narodne pesni »Pojdite v Ruto« in »Plemice je prava«. Zelo je ugajala tudi partizanska »Na oknu glej«.

Uspel koroski večer na Vrdeli

Stevni člani prosvetnega društva H.A.S. na Vrdeli so v sredo 10. novembra do zadnjega kotička napolnili društveno dvorano ter v velikim zanimanju sledili predavanju o slovenski Koroski.

Koroski Slovenci so v vsej zgodovini kljubovali strahovitemu pritisku nemških potujočevskih metod in ohranili osemstoletno današnje Korosko kompaktno slovensko, 1942 leto, ko je dajala po Evropi strahovito uničevalna vojna, povzročila po nacifazizmu, je slovensko korosko ljudstvo zgrabilo za orožje in odšlo v partizane. Z borbo in prelito krvjo je jasno izpovedalo, da hoče biti svobodno v svobodni domovini Sloveniji.

Udaja koroskih Slovencev pa je odvisna od mirovne pogodbe z Nemčijo in Avstrijo, katere sklenitev zapadni zavezniški namenoma zavlačujejo. Danes je Koroska okupirana od VU podobno, kot je okupirana Svobodna tržaška ozemlje. Interesi in spletke imperialističnih sil težijo pravice in šole ljudstva, zasledujejo protidemokratske namene in cilje.

Veliko presenečenje za Vrdelce ne pa je bil nastop kvinteta »Fanti« s Krasa, ki je izvajal obširen program koroskih narodnih pesni. Poleg tega pa je nastopila kot solistka tov. Anica Stuka, ki je spremljevanju kvinteta lepo zapele koroske narodne pesni »Pojdite v Ruto« in »Plemice je prava«. Zelo je ugajala tudi partizanska »Na oknu glej«.

Združitev konservirnih tvornic
„Arrigoni“ in „Salvador“

V zvezi s vestmi, ki smo jih objavili že pred časom in s poročilom na seji takih imenovanih omejenega odbora ERP se domneva, da se združijo združitev dveh tržakih podjetij »Arrigoni« in »L. Salvador & Co.« v novo družbo pod naslovom »Tržaška industrija ribjih izdelkov« (Triestina Industria Prodotti Itlici). Vpravi Arrigonijske skupine pri novi družbi bo znaten del zaradi velikih težav in trusovskih tradicij v tej panogi industrije. Novo podjetje bo tako veliko, da bo, kakor izjavljajo zainteresirani krogi, razen pokrila domačih potreb naše cone dala močan doprinos plačilni bilanci ozemlja v tujih devizah. Insepariranje te nove industrije je sedaj predvideno iz sredstev Marshallovega plana za Trst.

Nova podjetje bo nastalo s povečanjem obstoječih naprav družbe L. Salvador, ki ima pri Sv. Ani konservno tvornico. Ta je bila po vojni preurejena in razpolaga s najmodernejšimi stroji ter je zmogla zaposliti 400 do 500 delavcev. Trenutno je v obratu zaposlenih le okrog 100 oseb s predelovanjem rib in zelenjave. Tvornica ima tudi izdelovalnico konservnih škafel, ki je bila zgrajena pred letom dni. Nova družba bo razširila sedanje naprave pri Sv. Ani na skupno površino 17.000 kv. m in postavila potrebne nove stroje. Tako razširjena tvornica bo lahko zaposlila 800 delavcev. Ista krogla trdi, da bodo potrebna sredstva deloma prejeli iz fondov ERP, deloma pa jih bodo prispevali lastniki.

V tej zvezi se navaja tudi gradnja skupine 10 motornih ribiških ladij s 16 metri dolžine, ki naj bi preskrbovali tvornico z ribami. Te ladje bi bile, na primer, zgrajene iz ERP. Kakor smo že ugotovili, so ta sredstva kljub vsemu javnega značaja in zaradi tega ni mogoče opravičiti gradnje ribiškega ladjevja za račun privatnih družb, ko so po drugi strani naši ribiči in njihove zadruge v nadvse težkem položaju. Pristojni naj torej pojasnijo, kdo bo prav za prav

lastnik nove ribiške mornarice, ako smatrajo, da je dolžnost države uravne skrbeti za celotno prebivalstvo.

Končno omenjajo krogi okrog nove družbe, da bo najbrže gradila tudi velike hladilnice za shrambo rib namenjenih konservni tvornici, kakor tudi za hrambo zmrazlega ameriškega mesa, ki je namenjeno Avstriji in drugim predelom srednje Evrope. Možno je, da bodo te hladilnice postavili na obrežnem prostoru pristanišča.

Železniška konferenca
STO-FLRJ v Trstu

Včeraj se je zaključila v Trstu železniška konferenca, na kateri sta sodelovali delegacija tržakih železnic pod vodstvom polkovnika Panje, ravnatelja železnice STOJA in delegacije jugoslovanskih železnic pod vodstvom glavnega ravnatelja oddelka za mednarodne transporte železnice FLRJ iz Beograda. Konferenca je trajala 10 dni ter se je bavila z vprašanji železnice in ca-

Prosvetno društvo »Slovenija« v Trstu sta darovala Dijski matiči po 10.000 lir in s tem postala ustanova člana.

rinske službe, železniške policije itd. v kolikor se nanašajo na železniški promet med STO in Jugoslavijo. Posvet je bil potreben zlasti v zvezi z novim predloženim izjavljanjem, ki ga je predložil pri Podružni in z obnovo potniškega prometa na progi Trst-postaja Sv. Andreja-Hrpelje. Konferenca, ki je uredila odprta vprašanja, je bila zaključena s sporazumi tudi glede finančnih vprašanj, ki se nanašajo na stroške skupnega obnavljanja. Zadevni sporazumi se bodo pričeli takoj izvajati.

Kultura
Knjige - Gledališče - Koncerti
RAZSTAVE - FILMI - KRITIKE - DRUGINE

Divoritev operne sezone
Pizzetti „FRA GHERARDO“

Premiera opere »Fra Gherardo« skladatelja Ildibranda Pizzettija, s katero je gledališče Verdi v sredo zvečer otvorilo zimsko sezono, je bila izjemno zanimiva in vreden dogodek v glasbenem življenju našega mesta. Prav z veseljem smo pozdravili zvečer uprizoritev nove operne stvaritve, se po sebi, ker so se vsi izvajalci zares potrudili in dostojno prikazali vsebinsko italijanskega mojstra. Mladost, ki se izliva iz predstavni in skrito željo, da bo užival ob mehkih arizah in cenjenih zvočnih efekih, ki jih sicer v polni meri vsebuje italijanske opere, so se najbrže razočarali. Zato pa so brez dvoma prišli na svoj račun poslušalci, ki znajo ceniti umetnost, ki jo predstavlja Pizzettijev »Fra Gherardo«.

Vsebinsko predstavljajo upori zatirane ljudstva pod vodstvom menih Gherarda proti pamskim oblastnikom sredi 13. stoletja. Je to prava ljudska drama, v kateri pa se nad vse ostalim dogajanjem dviglo dramatsko globoko osebnost menih Gherarda, ki se izliva iz predstavi in skrito željo, da bo užival ob mehkih arizah in cenjenih zvočnih efekih, ki jih sicer v polni meri vsebuje italijanske opere, so se najbrže razočarali. Zato pa so brez dvoma prišli na svoj račun poslušalci, ki znajo ceniti umetnost, ki jo predstavlja Pizzettijev »Fra Gherardo«.

Blatena poteza opere je tesna povezanost glasbe in osebnosti. Glasbeni orkester in zbor nikakor nimata podrejenih vlog, marveč samostojno pomagata tolmačiti psihološke zapletitve glasbene drame. Dramatične viške označujejo zlasti zborovski nastopi. Temu cilju so podrejeni tudi vsi ostali elementi, ritmi, posamezne melodične linije, recitativi itn.

V kompozicijskem pogledu predstavlja »Fra Gherardo« novost v italijanski sceni glasbi. Malo ita-

lijanski sodobnih skladateljev izkazuje tako globoko, pomembno glasbeno umetnostno in estetsko vsebino. Dasi je težišče opere predvsem zveza med besedo in glasbo, tolmačenje scenskega dogajanja, pa ne manjka tudi izrazito lirskih mest kot n. pr. prizor v drugem delu, ko Mariola zaupa Fra Gherardu, da ji je umrl otrok, ki ga je imela z njim. Cela opera precej opominja na Janakove operne stvaritve.

Največ zasluge za dobro izvedbo opere gre dirigentu Antoniju Potu, ki je kot temeljit poznavalec te opere (dirigiral je brez partituro) lepo držal v ravnotežju zbor, ki je bil tokrat boljši, kakor smo ga sicer vajeni slišati pri tržakih opernih predstavah; tudi zbor, ki ga je nadstiral dirigent Benaglio, se je dobro odrezal. Tenorist Pigni je vlogo protagonista, ki je zlasti v dramatičnem pogledu izredno zahtevna, izvrstno podal, kar velja v polni meri tudi za Ottrabello v vlogi Mariole. Njen glas v velikih, spelnih arizah najbrže ne bi prišel do prave veljave, zato pa je v toliko večji meri prišel do izraza v tej vlogi, ki zahteva veliko glasbeno inteligenco in človeškega čustva. Tudi ostali solisti: Aristide Baracchi, Rolando Panerai, Eraldo Coda, Cesare Masini, Sperti, Vittoria Palombini, Nerina Ferrari, Mario Tommasini, Lina Casari, Flavio Luzzi in drugi so dobro izvedli svojo nalogo. Scena in režija sta bili skrbno pripravljene.

Zaplenjene cigarete

Včeraj so policijski agenti finančnega oddelka skupno z ameriški policijski zaplenili 2800 ameriških cigaret, ki so bile skrite v nekem ameriškem vojaškem avtomobilu.

Tudi včeraj so policijski agenti zaplenili 380 jugoslovanskih cigaret, ki jih je hotela vvažati Jer. man Pavla iz okolice Kopa.

Peček 12. novembra
Soča
Sonce vzhaja ob 7.00, zahaja ob 16.38. Dolžina dneva 9.38. Luna vzhaja ob 15.59, zahaja ob 2.11
Jutri 13. novembra
Stanislav, Kostja

SPOMINSKI DNEVI:
1834 se je rodil Aleksander P. Borodin, ruski skladatelj.

PROSEKURBA
Razdeljevanje ječmena za mesto. Danes bodo v mestu delili po 1 kg ječmena skupini do 1 leta na odrežek XIII in odrežek št. 25 in 26 živilske nakaznice. Konec razdeljevanja 30. t. m. cena 100 lir za kg.

Razdeljevanje sladkorja. Danes bodo začeli v mestu in podeželju deliti po 700 gr sladkorja skupini do 9 ter preko 95 let; po 600 gr skupini od 9 do 65 let na odrežka I in II - sladkor živilske nakaznice. Istočasno bodo delili sladkor na dodatne nakaznice tekočega meseca. Konec razdeljevanja 30. t. m.; cena v mestu 270, v podeželju 272 lir za kg.

ENOTNI SINDIKATI
Prehrambena stroka. Danes ob 19 se bo sestel glavni svet te stroke na sedežu v ulici Imbriani 5.

Mešana stroka. Glavni svet, tovarniški odbori in zaupniki se bodo sestali danes 12. t. m. ob 19.30 v ulici Imbriani 5.

Textilna stroka. Glavni svet, tovarniški odbori in zaupniki se bodo sestali 11. danes 12. t. m. ob 19.30 v ulici Imbriani 5.

Vredilni. Glavni svet te stroke se bo sestal danes 12. t. m. ob 19.30 na sedežu v ulici Imbriani 5.

Vredilni ob 9.30 bo na sedežu v ul. Conti II plenem Enotnih političnih odborov, podobodborov in zaupnikov. Evidna točka dnevnega reda je »Priprave za kongres«.

RAZNO

Za promet zaprta cesta. Mestna občina javlja, da bo del ceste med ul. Commercialle in ul. Panoramna ostal zaprt za promet zaradi popravil.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
11. novembra 1948 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo je 9 oseb in porok je bilo 8.

Umrla so: 69-letna Troš Tereza vd. Barbaro, 78-letna Montaggio Marija, 78-letna Tarabochia Antonia vd. Vizzoli, 83-letni Tivini Peter Ivan, 64-letna Sema Ivanka pr. Lanier, 38-letna Jud Alina, 84-letna Inngl Avraha vd. Oeser.

Kmetje - živinorejci

Pri krmljenju svoje živine posnemajte živinorejce v kmetijstvu najbolj naprednih držav, kakor so: Nacija, Holandska itd. Ako boste krmlili živino po načinu svojih starih dedov, vam ne bo mogoče konkurirati s cenami mleka in mesa.

ALI SI ZE NAROCNIK
PRIMORSKEGA DNEVNIKA

naprednih živinorejcev in živina vam ne bo donajala zadostnega dobička.

Zivini moramo pokladati količinsko in kakovostno krmo v razmerju, ki je njenemu razvoju in proizvajanju najbolj primerno in najbolj poteni, kakor nas o tem poučuje izkušeni strokovnjaki.

Vsakovrstno krmo in dopolnila iste za raznovrstno živoino tudi po zmerilnih cenah Kmetijskega nabavnika in prodajna združenja v Trstu, skladišče ul. U. Fucolo 1 (tel. 94-386); prodajalne: v Trstu, ul. S. Mercadente 4 (poleg knjižarne Stoka) in v Miljah, ul. Mazzini 1.

Tržaška borza

Zlat Sterling 9200, papirni sterling 1800, dolar (leiger) 6400, dolar 6300, švicarski frank 162, francoski frank 142, avstrijski šiling 16.

GORIŠKI DNEVNIK

Odmevi občinskih volitev

Oni, ki so pogoreli pri štetju, predlagajo, naj bi glasove volivcev tehtali

Celih deset dni je trajalo, da so ljudje okrog »Slovenskega Primorja« po velikem porazu, ki so ga doživeli pri občinskih volitvah v Gorici, prišli zopet do sapa in do besede. Seveda ne vedo, kako bi razložili in opravičili svoj poraz, ker številke so jasne in govore dovolj prepričljivo.

No, pa se ti »brhntane« glave izmislijo novo proceduro. Glasove volivcev se ne sme šteti, (da se ne bi zopet usteli), ampak jih je treba tehtati. In da bi tudi tukaj ne pogoreli, so že v naprej dolocili, da vsak njihov glas velja za deset ohi, ki so bili oddani za DFS. Pri njih so namreč volili sami »brhntani« ljudje, oni pri DFS pa sami plačanci, zapeljani in ne vemo, kaj se vse podobnega.

Pretekli ponedeljek ponudi so nekateri Gorijanci občutiti lahek potres, ki je trajal približno 10 sekund. Potres so začutili okrog 3.10 in je bil najljajši v bližini Ločnika in Gradina. Skode ni bilo nobene, vendar je pojav povzročil nekoliko vznemirjenja pri nekaterih družinah, ki jih je nenavaden pretres prebudil iz spanja.

Naj torej le »tehtajo« okrog »Slovenskega Primorja«, saj njih je slovensko ljudstvo že davno odtehtalo.

Potres v Gorici

Pretekli ponedeljek ponudi so nekateri Gorijanci občutiti lahek potres, ki je trajal približno 10 sekund. Potres so začutili okrog 3.10 in je bil najljajši v bližini Ločnika in Gradina. Skode ni bilo nobene, vendar je pojav povzročil nekoliko vznemirjenja pri nekaterih družinah, ki jih je nenavaden pretres prebudil iz spanja.

Podgora

Ponovitev Ingoličeve igre „Sirote“

V nedeljo 14. t. m. bo podgorška mladina, ki je do sedaj najbolj aktivna v goriški okolici, ponovila lepo in poučno igro znanega slovenskega pisatelja A. Ingoliča: »Sirote«. Predstava bo v Bregantovi dvorani z začetkom ob 3. uri popoldne.

Fridrih v obilnem številu, kar bo deležni poleg zabave tudi umetniške užitke in boste lahko videli napredek naše podgorške mladine.

Motorno kolo pod vlakom

Nenavadna nesreča brez hujših posledic se je pripetila včeraj popoldne ob 1.15 na železniški progi pri Moči. Dva protokola 24-letni Mario Pin iz Moše, je hotel preprečiti pot vlakom, ne glede na to, da so bile zapornice spuščene. Šele ko je videl da mu huda prede, ker mu je bil vlak že za hrbtom, je imel še toliko prisotnosti duha, da je izpasti motor in sam v nogo skočil, kar je bil posledični vzrok nesreče. Vlak je bil na račun obroka za zahtev za november, na odrežki št. 1 in 2, te, koe živilske nakaznice, po 100 lir kilogram; 1 kg koruzne moke na osebo po 62 lir. Koruzno moko je dvigniti pri peku, kjer se je potrošnik vpisal in oddal odrežek za zahtev št. 3 tekoče živilske nakaznice.

Delitev omenjenih živil se zaključijo brez nadaljnjega dne 30. t. m.

Delitev testenin in koruzne moke

Prehrambeni urad v Gorici sporoča, da se prične jutri 13. t. m. v mestu in pokrajini potrošnikom vseh kategorij razpisati naslednjih 25 t. koruzne testenine na osebo. Na račun obroka za zahtev za november, na odrežki št. 1 in 2, te, koe živilske nakaznice, po 100 lir kilogram; 1 kg koruzne moke na osebo po 62 lir. Koruzno moko je dvigniti pri peku, kjer se je potrošnik vpisal in oddal odrežek za zahtev št. 3 tekoče živilske nakaznice.

Vzor poštenosti

Vzor poštenosti je 36-letni delavec Ivan Sabuin iz Ločnika, ki je predvčerajšnjim oddal na kvesturi znesek 4700 lir, ki jih je našel malo prej na Travniku. Malo takih primerov beleži kronika!

ISTRSKI DNEVNIK

V Marezigah so pričeli z večernimi tečaji

V večernem mraku se oglasijo v vezi osnovne šole koraki, nato dekleški smeh. Dekleta prihajajo. Dne so večerni tečaji!

Nato posejedo po klopih in se živahno razgovarajo. Ljubka, vendar ne namerjena Celestina pripoveduje o Avreliji, kako je bilo zadnje ob postave... In dekleta hite pisati. Spet se oglas Avrelija: »Eri prihodnji uri nas vprašate! Boste videli, da bomo znali! Pokazale smo tudi, da imamo dekletom, da smo se že naučile!«

Nato pravijo dekleta, da bi izde razumne. Dobro, pa dajmo U. etičelica napise na tablo neko uporabno nalogo iz množice. Prva je gotova Roža. No, druge jo kmalu dohitijo. Pri nekaterih se postevanje malo zatika. Nič zato! Saj tudi pri kopanju zemlje včasih motika zakrta, pa potem le gre. In tudi to bo blod. Mora biti. Dobra volja naše mladine, njena želja po znanju bo premagala vse težave.

Danes je polka konec. Veselo se poslavljajo dekleta. Se na pragu se obrne Avrelija: »Tovarišica, ne pozabite nas vprašati pesmi! In nato steče za drugimi tja proti Krmcem. B. S.

Padna

Proslava oktobrske revolucije

Kakor vsi ostali kraji, se je tudi Padna pripravljala na proslavo obletnice oktobrske revolucije. Posebno mladina si je postavila nalogo, da čim bolj in slovesneje proslavi ta veliki in zgodovinski dan, ko je delavski razred v SZ strmo glavo carja in prevzel oblast v svoje roke.

Ze par dni pred proslavo smo se zbrali na množičnem sestanku in si porazdelili delo. Tov. učitelj nam je v kratkih besedah prikazal